

Specifika rozhlasového vyjadřování

- Informace pouze zvukem
- V reálném čase, bez možnosti návratu
- Chybějící vizuální složka (handicap i výhoda)
- Přesnost, stručnost, eliminace nadbytečných slov
- Práce se zvukem – střih, obsluha techniky
- Práce s vlastním hlasem

Rozhlasový zpravodajský zvuk

- Jakýkoli zvuk lze zkrátit, dlouhý zvuk lze rozdělit
- Už při natáčení mít hrubou představu, co chci v nahrávce mít a podle toho klást otázky
- Zásada recyklovatelnosti: je lépe, když člověk hovoří o smyslu akce, cílové skupině, motivech pořádání apod. než o výčtu programu
- Využití ohlášky, mnohdy třeba jediným slovem věc, kterou respondent rozvíjí na ploše několika vteřin

Hlasový projev rozhlasového žurnalisty

- Řečové vady a zvláštnosti vynikají více než v TV
- Hlasová cvičení, rozmluvení
- Spisovný, ale ne vyumělkovaný projev
- Pozor na výplňové výrazy, komplikované formulace
- Korekce respondentova projevu

Obecné zásady při práci s textem

- Mluvíme spisovnou češtinou, dodržujeme základní pravidla jazyka - ne „je to o komunikaci“, „konzert“, „děvčata šly“. Když to jen trochu lze, počešťujeme.
- Vyhýbáme se klišé, snažíme se o nápaditost, ale ne za každou cenu, prostá ohláška obvykle lepší než slovní kotrmelce.
- Pracujeme se synonymy, dáváme si pozor, aby se neopakovala slovesa apod.
- Vše, co lze vyjádřit v činném rodě, v něm vyjádříme (např. „vyrostl“ namísto „byl postaven“ apod.)
- Vše, co můžeme vynechat, vynecháme, namísto dlouhých (cizích) slov používáme krátká (česká), namísto dlouhých spletitých souvětí používáme více krátkých vět.
- Osoby, o nichž (s nimiž) hovoříme, označujeme tituly souvisejícími s jejich funkcí (tedy předseda, mluvčí, ministr, organizátor). Jen výjimečně užíváme akademické tituly, a to jen vyšší (docent, profesor) a tehdy, pokud hovoří jako odborníci v daném tématu (tedy žádné „starosta magistr Jouda“).
- Používáme jen obecně známé zkratky, např. OSN, ODS, USA, i zde se ale spíše (je-li to v daném kontextu vhodné) snažíme o nahrazení – „Spojené národy, občanství demokraté, Spojené státy“ atd.
- Snažíme se zprávy nepřepíacat čísla, složitá čísla zjednodušujeme (přes tisíc, bezmála dvě stě, asi čtvrt miliónu, kolem sto dvaceti atd.)
- Přímé citace spíše ne (výjimky typu „ich bin Berliner“, musí být zřetelné, kde citace začíná a končí).

Agenturní zpráva

Cenný pomocník

- Informační zdroj
- Ucelená zpráva, kontext, novinářský styl
- Doprovodné služby (audio, infografika, archiv)
- Jazykový úzus

Odvádí od vlastních témat

- Omezená spolehlivost
- Nerozhlasová mluva
- Převzatá agenda i mluvčí
- Uniformita, neosobní styl

Tisková zpráva

Inspirace

- Není zdroj informace, ale přivádí k tématu
- Dostupné citace, někdy audio
- Východisko k zpracování
- PR jako partner, ne nepřítel

Tlak PR

- Fakta nutno ověřit
- Vyjadřuje, co chce sdělit klient, vnucuje téma i pohled na něj
- Není novinářsky zpracovaná, není neutrální

Převod textu do rozhlasové řeči

U příležitosti **15. výročí od založení** Centra pro integraci handicapovaných v Kotěhůlkách (**okr. Trhové Sviny**) **byla zorganizována oslava** na prostranství před hlavní budovou centra. **Setkali** se při ní desítky současných i bývalých klientů **z celkem 584 lidí**, kteří centrem od roku 2000 prošli. **Díky špatnému počasí** ale nebylo možno uskutečnit celý doprovodný program, například ukázkou, jak se jezdí na automatickém invalidním vozíku **Bosch A47** s akumulátorovým pohonem **nebo** vystoupení mažorettek. I tak byla podle **koordinátora integračních projektů a manažera pro fundraising, mgr. T. Procházky** veřejnost s touto **nevšední** oslavou spokojena.

Zemřela španělská sopranistka Caballéová známá i písní Barcelona

Barcelona 6. října (ČTK) - **Ve věku 85 let dnes zemřela španělská operní pěvkyně Montserrat Caballéová**, kterou vedle desítek operních rolí **proslavil i popový duet Barcelona s Freddiem Mercuryem**. Podle španělských médií o tom informovala barcelonská nemocnice, kde byla světová sopranistka hospitalizována od poloviny září. Diva, která na operních pódiiích zářila více než půl století, **několikrát vystoupila i v Česku, naposledy v roce 2010**.

Caballéová, která zahájila svou kariéru čítající přes 4000 vystoupení v 50. letech minulého století, byla podle odborníků výjimečná především nebývalým rozsahem svého hlasu. Pěvkyně označovaná španělským tiskem za vůbec poslední klasickou operní primadonu byla často srovnávána se svou slavnou předchůdkyní Marií Callasovou, sama však podobná slova odmítala. "Nepovažuji se za operní legendu...Každá doba má své hvězdy a já jsem jen dobře dělala svou práci, nejlépe, jak to šlo," řekla v rozhovoru s listem El País před čtyřmi lety.

Zatímco operní znalci oceňovali především její interpretaci oper Belliniho a Donizettiho, široká veřejnost si zapamatovala hlavně její popový duet se zpěvákem skupiny Queen, který se v roce 1992 stal neoficiální hymnou olympiády v Barceloně. Caballéová se několikrát představila i českým divákům, naposledy před osmi lety **na Mezinárodním hudebním festivalu Petra Dvorského na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou**. V posledních letech už kvůli křehkému zdraví vystupovala jen sporadicky. **Pohřeb slavné pěvkyně by se měl podle zdrojů listu El País konat v pondělí**.

kpc hej

Při srážce vlaku s autem u Hodějic zemřel řidič osobního auta

Hodějice 5. října (ČTK) - Při srážce vlaku s osobním autem na přejezdu u Hodějic na Vyškovsku zemřel dnes odpoledne řidič auta. Ve vlaku, který jel ze Slavkova, cestovalo asi 100 lidí, nikdo z nich nebyl zraněn. ČTK to řekla policejní mluvčí Alice Musilová.

"Řidič k přejezdu, který je zabezpečen světelnou signalizací bez závor, přijel ve směru od Hodějic. Jak nám potvrdil svědek nehody, signalizace byla v té době v provozu, řidič vjel na přejezd navzdory výstražným světlům. V autě cestoval sám, jeho totožnost zjišťujeme," řekla Musilová.

Trať mezi Slavkovem a Křižanovicemi je po nehodě uzavřená, uvádějí České dráhy na svých internetových stránkách. Mezi Bučovicemi a Slavkovem u Brna je zavedena náhradní autobusová doprava.

Nehoda, kdy se srazily osobní automobil a vlak, se stala v kraji naposledy v úterý, vlak v Šanově u Hrušovan nad Jevišovkou narazil do osobního auta na železničním přejezdu se světelnou signalizací. Při této havárii zemřeli dva lidé.

ska hj

Rozhlasový rozhovor

- Příprava, znalost tématu i respondenta
- Otázky předem jen na vyžádání, nejsou dogma
- Rozmluvení hosta, rozlišení výpovědí off record
- Reagovat v průběhu rozhovoru na nejasnosti
- Doplnňovací, ne zjišťovací otázky
- Vyčkávavé mlčení (Martin Veselovský)

Domácí úkol – zpráva o komunálních volbách

Struktura: Ohlášení pro hlasatele (moderátora) – max. 4 řádky, text pro redaktora – 8-10 řádků

Výsledky – rozdělení mandátů – volební účast – porovnání s rokem 2014 – osobnosti voleb – celkový trend – porovnání s dalšími místy regionu – zajímavosti.